

foto: Nicu Cherciu

Trei, Doamne, și toți zmeii

Debut de stagione la Naționalul clujean

Paul BOCA

Ce nemaipomenită aiureală!, de Eugène Ionesco, regia Silviu Purcărete. Când zic Purcărete, zic *Ce nemaipomenită aiureală!*, carevasazică Eugène Ionesco și o harababură scenică formidabil de geometrică, extraordinar de plastică și remarcabil de bine (de)șurubărită. Spectacolul are plăcerea dumnezeiască – venită direct din paginile cele mai șugubețe ale lui Ionesco – a transparenței smintite din visul hiperlucid. În această schemă de funcționare, sensul lumii e numai bun de aruncat în abatorul hulpav al cuvintelor, iar logica ei în cel al imaginilor. Nu de alta, dar *Nemaipomenita aiureală* de la Teatrul Național din Cluj e un carusel sălbatic de personaje din plastic (în multe cazuri la propriu, căci scena închipuită de Dragoș Buhagiar e plină ochi cu manechine), ghips și arcuri, personaje multiplicat – dement! – în jurul unui alt Personaj (Cornel Răileanu) uimit și atât.

Că suntem manechine de croitorie și păpuși cu arcuri în curtea (sau scara de bloc a) *zeitgeist*-ului știm. Mai știm și că toată harababura asta oniric-grotescă

La Purcărete am avut în cap un pitic fără degete care aplauda spasmodic din palmele boante. Chiar acolo, doamnelor și domnilor, în mijlocul creierului. La Dabija, două călcăie bătătorite de babă, trecute desculț prin opt revoluții și trei uniri. La Tompa, două aripi îngerești bătrâne, dar viguroase, desenând triunghiuri perfecte pe un mormânt fără cruce. Trei, doamnelor și domnilor, și toți trei mi-au gădilat teribil cortexul nădușit în noul început de stagione așternut cu grozavă pohtă dinainte-ne de echipa Naționalului clujean.

în care ne învârtim mecanic e absurdă, inumană, grandios de insignifiantă. Ce uităm, însă, e să ne oprim măcar în răstimpuri din aplicarea forțată de sensuri imaginilor și cuvintelor care se-nvârt nebun și vicios prin noi și primprejur. Să acceptăm jocul în nonsensul lui. Să râdem și să ne râdem. Imaginile sunt doar imagini, cuvintele sunt doar cuvinte. Silviu Purcărete e, în acest sens, un cercetător cuminte al textului lui Ionesco: își brodează spectacolul pe golirea de sens și pe preaplina fizic, pe dihotomiile inerente *Nemaipomenitei aiureli* - vis și realitate, întuneric și lumină, gol și

prezență. Necuminte, însă, e dezgolirea impudică a seriei de mecanisme care fac din noi – spectatori, actori, regizori, oameni – instrumente ale unor convenții: actorii traversează răsând, la un moment dat, spațiul scenic, fără costumele care le delimitează personajele, un altul își pregătește moartea, cu pungi de sânge artificial și tot tacâmul, în văzul publicului, iar altădată metafora păpușii cu arcuri este deconstruită brutal, lăsându-și mecanismul hâd și ridicol la vedere. Peste toate, întuneric, revoluții cubanezo-franțuzești care-și schimbă revendicările cu violența stahanovistului matolit, femei lascive, portărese cu vădite aptitudini retorice, abrutizare, impotență, deșertăciune, nebunie, măcelari, jandarmi, microfoane, psihoză finală: farsă cosmică exagerată, buimăcitoare, schizoidă, dar atrăgătoare peste poate, dincolo de care un demiurg umflat și putred stă să pocnească de răs și să ne împoaște cu... grație, desigur.

Și noi aplaudând cu sete și grabă spectacolul plastic al dezintegrării noastre, de teamă să nu puște becul înainte de vreme.

Sânziana și Pepelea, de Vasile Alecsandri, regia Alexandru Dabija.

Boccie grădină mai ai, Doamne! Râd de ea copiii la colț de stradă, o arată cu degetul regizorii și poezii și-i spun că-i pocită și stricată și miroase-a brânză și-a lavandă laolaltă. Zic unii la carte, zic alții la teatru că amarnic își mai leagă lumea foalele-n cașmir tocmai ca să nu i se vadă putrezenia. Mult mai cântă barzii prohodul minții, Doamne, de răsună din Dealul Mitropoliei până pe-al Feleacului și-ndărăt. Drept e, Doamne, că lumea asta nu-i cea mai dreaptă, dar plină de broscui